

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.	Felelős szerkesztő és laptulajdonos:	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 13 sz.
Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.	DR. FRANCISY LAJOS.	Hirdetések árai: Egy három hasábos petit sor ára 16 fill. Többszöri közlésnél árkedezmény. ::
Egyes szám ára 20 fillér.	Társ szerkesztő: DR. KASZALA JÁNOS.	Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fillér.

A törvényhatósági választókhöz!

Az országgyűlési néppárt vezetősége a küszöbön álló törvényhatósági választások alkalmából az alábbi felhívást intézi a párt tagjaihoz.

Tömör rövidséggel vannak csoportosítva ebben a felhívásban mindazok a fontos szempontok, melyek a törvényhatósági választásokban való részvételt indokoltá és szükségessé teszik.

Közeledik a vármegyei bizottmányok és a törvényhatósági bizottmányok választásának ideje. Az országgyűlési néppárt ezennel felhívja összes t. pártfeleit, hogy a közeledő választásokban mindnyájan részt vegyenek és teljes befolyásukat a néppárt érdekében érvényesítsék.

A választások mindig nagy fontossággal bírnak a pártra, legyenek azok akár országos, akár megyei, akár községi választások. A polgárjogot gyakorolni kell, mindig és mindenütt. Az erőnek és bátorságnak példát kell adnia a gyöngébb, ingadozó, gondatlan polgártársainkat nevelni kell. A választásokon ki kell küszöbölni az alacsony, anyagias gondolkozást, a meggyőződésnek, a benső erkölcsi erőnek kell diadalra jutnia. Ez a polgári kötelesség ideális gyakorlata. Pártunknak nem szabad nyugodnia, míg pártfeleit a polgári jogok ideális gyakorlására rá nem szoktatja. E polgárjogot így kell gyakorolni most a vármegyei választásokon, valamint később az országos és a községi választásokon.

Ma a politikai élet szomorú. Rideg erőszak dúlta fel a parlamenti kisebbség jogát. A képviselőknek nincs többé az a joguk Ma-

mindenhatóság az úr az országházában. Sok embernek anyagi haszna van a mai állapotokból. Sokan elfáradtak a küzdelemben. Sokan gyarországon, ami eddig volt. Fegyverrel őrzött reményüket veszítették egy jobb jövőben. Széles rétegeket a kimerültség és a félelem aléltsága fogja el. De ilyen nehéz körülmények között is nekünk kötelességünk, hogy helyt álljunk a küzdelemben, lelket öntsünk pártfeleinkbe, hogy ők is körülményeik között tegyék meg kötelességüket hazánkért s jövőnkért.

A törvényhatóságok felét a legtöbb adót fizetők teszik ki. Ez reánk nézve hátrányos szokott lenni. A törvényhatóság másik fele választatik. Itt is a választásokon a gondatlanság, a nemtörődés miatt nem egy minket illető hely veszendőbe megy. Még több minket illető helytől foszt meg bennünket sokszor az erőszak és a csalárdság. Bármily nehezek legyenek is a választási körülmények, bármily fogyatékos és tarthatatlan a mai választási eljárás, mégis közös kötelességünk, hogy együttesen mindnyájan tegyünk meg mindent a visszaélések lehető korlátozására s a választójog szabad gyakorlásának biztosítására.

Pártunk jövője s mindazon érdekek, melyek vele egybekapcsolvák, sőt nemzetünk jövője is függ attól, hogy mi magunk szigorúan gyakoroljuk polgári kötelességeinket és e polgári jogok és kötelességek ideális gyakorlására a haza minden polgárát reábirjuk.

Kelt Budapesten, 1913 október hó 24.

Az Országgyűlési Néppárt megbízásából:

Molnár János s. k. Gróf Zichy Aladár s. k.
elnök. elnök.

A sajtójogi felelősség.

Nyitra, nov. 1.

Az igazságügyi kormány által benyújtott sajtó-törvényjavaslatnak egyik lényeges eleme a sajtójogi felelősségről szóló fejezet.

A javaslat túlságos gonddal és szorgossággal írja körül a sajtójogi felelősséget, pedig az eddig is eléggé szabatosan volt meghatározva és a cél érdekében eléggé szoros keretek közé volt szorítva. Sokkal fontosabb lett volna hathatós intézkedésekkel biztosítani a közerkölcsök, a családi szentély és a magán becsület védelmét. E tekintetben azonban a javaslat nagyon jelentéktelen haladást jelent az eddigi állapotokhoz képest.

A sajtójogi felelősségre fordított túlságos gondból származnak a javaslatnak azon intézkedései, melyek határozottan túl lőnek a célon.

Azt a helyes elvet, hogy a sajtó útján elkövetett bűntettek, vétségek és kihágások miatt első sorban a szerző felelős, a javaslat a felelősségi jogi céljától idegen területre szorítja s ezzel a sajtó terén való munkálkodás szabadságát minden ok nélkül korlátozza. Kimondja ugyanis a javaslat, hogy szerzőként kell büntetni

A NYITRAMEGYEI SZEMLE TÁRCÁJA.

Castor és Pollux.

Irta: Csapkay Sándor.

Sarkady Benjamin képviselőjelölt harmadik korteslakomája idején csodálatos esemény történt a szalóki Kezes Bányához címzett vendéglő éttermében.

Bertók István ügyvédjelölt és földbirtokos úr, a környék legrátartásabb gavallérja pertu poharat ivott Suta András díjnokkal, Baráth dr. pártelnök úr irnokával, a kalandos múltú színésznevendőkével, aki kosztot, lakást és havi 30 forintokat kapott gazdájától és ennek házában ingyen lakást. Még tegnapelőtt ugyanonnan erőszakosan volt kénytelen távozni Bertók repülő poharai elől szegény Andris, most meg békejobbot nyújt neki a büszke nábob.

Mi történhetett máról holnapra a szalóki berkekben? Biz' ezt sokan találgatták, anélkül, hogy kitalálták volna. Benjamin pedig nem azért viselte szívén leendő kerülete érdekeit, hogy ne tudja még azt sem, hogy a fiatal nábob fülig szerelmes a Baráthék Terkájába, ami meg felette jól esett a szülői

szíveknek, melyek elvből mindig meghajoltak az olyan lírai szempontok előtt, melyek négyesfogatokkal vannak egybekapcsolva.

Azért a történetek láttára felemelkedett helyéről s a mindent megértő szív melegével Bertókot és Sutát Castor és Pollux néven emlegette s példás barátságukat megható szavakkal ajánlotta követendő minta gyanánt az ámuló párthívek figyelmébe. Így lett Bertók és Sutából Castor és Pollux.

Baráth Mihály nagy hatalmasság volt a kerületben. Sokoldalú, esodás tehetségű férfiú, akiről hire járt, hogy egyetlen tekintetével meg tudja igézni az embert. A nép azt tartotta róla, hogy ördöge van s béke idején különféle varázslatos babonával igyekezett őt távol tartani háza tájékától. Akik pedig nem értettek a ráolvasáshoz, egész egyszerűen bezárták előtte az ajtót.

Husz év óta Baráth választott képviselőt a kerületnek. Mikor Sarkadyt a felsőbb szempontok a szalóki kerületbe küldötték, nagy feladatok előtt állott a kipróbált férfiú. A jelölt úr csak a pesti pályaudvaron tudta meg, hogy merre is van az ő kerülete, otthon pedig az ellenpárt már jó előre közhírré tette, hogy a jelölt csak nemrég lett magyar állam-

polgár, azelőtt gabonában utazott, gyalog jött Galiciából, hátán hozta a házát s nincs egy hónapja, hogy a választási mozgalmak tartamára birtokot bérelt valahol Bereg megyében. Semmire sem volt tehát annyira szüksége, mint egy kis népszerűsége és épen erről panaszkodott a pártelnöknek, befelé kocsikázva az első bevonuláznál, mikor egy megrázó jelenet tartóztatta föl a bandériumos kocsisort.

Epen a Gombház-utcából fordultak be a piacra, mikor a sarkon ácsorgó tömegből egy fejedelmi megjelenésű, fekete ruhás, fátyolos hölgy bontakozott ki s merően nézett a jelölt kocsija felé. Sarkady észrevette őt s idegesen fordult a pártelnökhöz. — Armand! — kiáltotta a hölgy, mikor a jelölt kocsija melléje ért, kezével a szívéhez kapott és éles sikoltással összerogyott. A kocsisor azonnal megállt, a jelölt és kísérete leszállott s pár pillanat alatt sűrű embergyűrű vette körül az elalélt asszonyságot. Az elnök odaintette a rend éber őreit s néhány pillanat alatt széles térség vált szabaddá a lelkes mentőcsapat körül. Sokáig élesztgették, míg végre felnyit a szeme s elhaló hangon vizet kért. Hoztak neki és megivott vagy fél pohárral. Ettől hirtelen magához jött, szendén körülölelte a

azt is, a ki bűncselekmény tényálladékát megállapító tartalom megalkotásában utasítással, adatok nyújtásával, szövegezéssel vesz részt.

Olyan intézkedés ez, a mely a felelősség jogi céljától nagyon messze tér el. A sajtójogban a felelősség egészen más szempontok alá esik, mint az általános büntetőjogban. Itt bűnrészesnek kell tartani mindenkit, a ki egy bűncselekmény elkövetésénél közreműködött, mert a fizikai bűntényeket nem lehet anyagi és alaki szempontok szerint részekre osztani, legfeljebb csak észbelileg, elméletileg lehet egy-egy bűncselekményben ilyen részeket, ilyen szempontokat megkülönböztetni. Egy gyilkosságnál például nem fordulhat elő az az eset, hogy csak a cselekedet értelmi szerzőjét terheli a bűnsúly, a közreműködők azonban mentesek lehetnek a felelősség minden terhétől.

A szellemi téren elkövetett bűncselekményeknél azonban, a hova az összes sajtójogi bünteteket kell soroznunk, előadhatja magát egy olyan eset, hogy egészen másképp alakul a bűncselekmény anyagi és másképp annak alaki része. A közreműködő, a ki adatokat szolgáltatott, utasítást adott, vagy szövegezni segített a szerzőnek, ezt teljes jóhiszeműséggel tehette, jó cél érdekében és az igazságnak megfelelő módon. A szerző azonban olyan alakot ad a közleménynek, az adatokat úgy csoportosítja, azokból olyan következtetéseket von le, olyan szövegezéssel teszi közzé, a mely az igazságtól távol áll és a közcélok előmozdítása helyett, a magán jellegű támadásnak és sértésnek irányzatát szolgálja.

A törvény most lecsap a közreműködőre és megbünteti őt, holott az nem tett mást, mint becsületes törek-

vessel és munkával az igazság érdekeit, a közjó céljait mozdította elő. Ily módon a sajtó terén való munkálkodás felett is mindig ott fog függni a törvény pallosa és a legjobb törekvő emberek is meggondolják, vajjon igénybe vegyék-e a sajtót az igazság kiderítésének céljaira, mert hátha a politikai hatalom ráveti magát a bíróságra s ez azután egy közérdekű közleményért is a sajtójogi megtorlás eszközeit igénybe veszi, még pedig nem csak a közlemény szerzője, hanem azok ellen is, a kik a közleményhez valamiképp közreműködtek.

Így bénítja meg ez az intézkedés a sajtót hivatásának gyakorlásában és a jogi felelősséget olyan térre veti át, a melyen annak semmi keresni valója nincsen. Minden közleményért csak a szerző legyen felelős, ez teljesen elégséges a felelősség mérvének megállapítására és a felelősség összes jogi következményeinek biztosítására. Ezen a határvonalon túlmenni annyit jelent, mint a sajtó terén egy oktalan üldözési rendszert meghonosítani, a politikai vagy magán jellegű bosszúállásnak erre a térre széles utat nyitni.

Tarthatatlan a javaslatnak az az intézkedése is, a mely szerint a sértett a sajtóbeli közleménnyel okozott vagyoni kárának megtérítésén felül, nem vagyoni kárért is megfelelő pénzbeli elégtételt követelhet s ezt a bíróság a felek vagyoni viszonyainak figyelembe vételével belátása szerint állapítja meg.

A vagyoni káron felül ugyan minő kárt szenvedhet a sértett valamely sajtóbeli közlemény révén? Nyilvánvalóan csak erkölcsi kárt. De hiszen az erkölcsi kárért kárpótlást nyújtott neki a bíróság azzal, hogy

a sértő felet elítélte és megbüntette; ez a büntetés a sértett félre nézve nem csak elégtétel, hanem teljes jellegű kárpótlás is, mert az erkölcsi károk az ártatlanság hitelt érdemlő kijelentése által mindig helyre hozatnak, már pedig a sértő fél elítélése már magában foglalja a sértett fél ártatlanságának megállapítását.

Ha ezen felül még pénzt is kap a sértett fél az elszenvedett sértésért, akkor majd találkozhatnak emberek, a kik úgy fognak gondolkodni, hogy érdemes dolog, magát egészen jól kifizető üzlet, valakit bele kergetni egy-egy sajtóvétségbe és az illetőt azután beperelni. Az emberek becsülete üzleti hajtóerővé lesz, mely épp úgy, mint a motor, annál több hasznot fog hozni, minél jobban elkopik.

Meglehet, hogy az uralkodó kormánypart a javaslatnak ezt az intézkedését is a pártkassza megtömésére használja ki, de az ép jogérzék az ilyen jogi csoda-bogarak, a becsületnek ilyen börzei árfolyamai felett mindig pálcát fog törni.

A becsület fórumán. A szakleczai képviselő dr. Kostyál Miklós, a kinek kerületére való tekintettel jól esett, hogy a köz-erkölcsök és a közéleti becsület védelmének szerepében az országházban bemutatkozhatott, a képviselőháznak október hó 25-én tartott ülésében, napirend előtti felszólalásnak a keretében elmondotta, hogy a margitszigeti játékbank ügyéből kifolyólag olyan sötét képet festettek a kormányról és a munkapártról, mintha ebben az országban nyoma sem volna az erkölcsnek és a becsületnek. A közvélemény ma sem ismeri ebben az ügyben a tárgyilagos igazságot, ezért kéri a miniszterelnököt, hogy tárja fel az ügy részleteit.

Gróf Tisza István miniszterelnök erre előadta, hogy Lukács László volt miniszterelnök engedélyezni akarta a margitszigeti kasszinóban a nyilvános játékot s az engedélyért tetemes összeget fogadott el pártpolitikai célokra, de ez az eljárása teljesen önzetlen, minden

jelölt izmos nyakát, fejét vállaira nyugtatta s megindultak könnyei. Sarkady pedig gyengéden átnyalábolta s a közönség viharos éljenzése között kocsijába ültette. A fátyolos hölgy pedig felemelkedett a kocsiban s messze hallható, esengő hangon szólt:

— Köszönöm a segítséget, nemes férfiú. Az ön emléke felejthetetlen lesz előttem, mert boldogult jó férjem képmását látom önben. Oh Armand, mikor látlak viszont!? Mikor fogom viszontláthatni ezt a derék, jó embert! Armand! hiszen te talán nem is haltál meg! Nem! Te élsz s maholnap követ leszesz Szalókon!

Azzal lehanyatlott a kocsis párnáira, a kocsis meg a lovak közé vágott s a legrövidebb úton sietett Baráthék lakására, Sarkady pedig könnyezve nézett utána.

— Jó ember lehet, még sirni is tud! — mondogatták egymásnak a körülállók s élénk helyesléssel kísérték Sarkady indítványát, hogy a szép időre való tekintettel gyalog is elmehetnek Baráthék kúriájára. A különös eset híre villámgyorsan elterjedt s mire odaértek, ember ember hátán szorongott a kapu előtt. Sarkady tüstént fel állt egy székre, kö-

szönetet mondott a szíves fogadtatásért s elmondta terjedelmes programbeszédjét.

Este lelkes társasvácsora volt a Kezes Baránynál, mely éjjel után, mikor már megrikkult a vendégkoszorú, viharos jelenet színhelye lett. A csapodár Bertókot egész este fürta a kíváncsiság a bájos özvegy után s éjjeli zenét forgatván eszébe, számon kérte Sutától, mint házbeltől, hogy melyik szobában lakik az özvegy. Suta azonban állig be volt gombolkozva és nem vallott. Szó szót követett s a második ellenversszaknál már egy pezsgős pohár repült a Suta kerek fejéhez. András kikérte magának, mire beállott a esztanós vég s ő az utcára került.

Sarkady szerencséje a piaci jelenettel meg volt alapítva. A bús özvegynek végleg nyoma veszett, de ölelése egy csapásra meghódította az asszonysziveket, s mikor a jelölt másnap a községbe indult, a korzón várta a városnak mind a három zsúrtársasága s egy szalmaözvegy fiatal asszonyka árvácskával díszített ékes rózsacsokrot dobott a kocsijába. Szalókon, ahol a férfiak mind mintaférjek voltak s ahol ős régi hagyomány volt, hogy a feleségek karonfogva kísérték a notabilitásokat a szavazóhelyiség bejáratáig,

e jelenet után már mindenki elveszített tekintette az ellenpart ügyét s a vendéglős kétszer kereste a párt pénztárosát a tervezett pártvácsora előzetes kiegyenlítése tárgyában.

A másnapi kortesút is fényesen sikerült. Már alkonyodott, mikor a kocsisor a piacra ért, ahol egy büszke testtartású, mogorva külsejű férfiú lépett a jelölt kocsija elé. Hosszú, fehér szakál övezte állát, galambosz hajfürtjeit tépett hadi zászló gyanánt lengette az alkonyi szellő. Viharverte, barna arculatából ifjúi tűzzel villogtak ki nyugtalan szemei, amint kiegyenesedve farkasszemet nézett a leendő honatyával.

— Mit kíván? — kérdé elfogódva Sarkady.

Az öreg nem felelt, hanem előrenyújtotta kezét s a csatában elesett társai nevében szerencsekívánatait mondá el a jelölt fejére. Sötét árnyként surrant el a gyülekezet fölött a solferinói véres napok emléke s egy szem sem maradt szárazon.

Sarkadynak várokozson felül beütött a szerencséje s hivei úsztak a boldogságban, csak Bertók volt békétlen a helyzettel. Bejárta a jelölttel ő is az összes falvakat, szemügyre vett minden fehérsépet, hogy talán

esunya egyéni momentumtól mentes eljárás, ennek a dolognak egyéni becsületet érintő oldala nincsen.

Ő azonban (t. i. Tisza) a nyilvános játékot megengedhetőnek nem tartotta, „mert a vagyoni erőben ügyis gyenge és a játékszenvedély pusztító hatásának amúgy is kétségbeejtő méreteken kitett magyar társadalmat egy ilyen kísértésnek kitenni nem akarta és mert az egész magyar nemzetet *deklasszifikálná*, ha az ország fővárosában egy ilyen játékbank engedélyeztetnék“.

Tisza szerint tehát minden esunya egyéni momentumtól mentes eljárás az, ha valaki a munkapárti pártkassza céljaira tetemes pénzt fogad el egy rendőrhatalósági engedélyért, a melynek alapján azután a vagyoni erőben szegény társadalmat bátran fosztogathatják a játékbarlangok hiénái. Csunya egyéni momentumtól mentes eljárás engedélyt adni olyasmire, a mi az egész magyar nemzetet az egész világ előtt deklasszifikálná.

Másoknak a kifosztásához bármikép közreműködni nem kisebb gonosztett, mint maga a tényleges kifosztás; a magyar nemzetnek deklasszifikálásához bármilyen módon közrehatni semmivel sem megvetendőbb hitványság, mint maga ez a deklasszifikálás. Tisza szerint pedig ezeknek a gonoszságoknak az elkövetésében nem rejlik esunya egyéni momentum, mert ezeknek a gonoszságoknak a szerzője a *pártkassza* érdekében követte el azokat.

Tehát a ki a pártkassza érdekében operál, az bármit kövessen is el, egyénileg be nem moeskolódik. Panamázhat valaki, lothat, fosztogathat, deklasszifikálhatja a magyar nemzetet az egész világ előtt, azért mégis intakt egyéniség lehet az illető, gáncs és szeplőnélküli lovag.

A nyilvános fórumon ilyen elméletet hirdet az ország miniszterelnöke és a szakolezai követ, a túlnyomó többségében romlatlan szakolezai kerületbeli nép tényleges képviselője, ehez az elmélethez egész az izzadásig tapsol.

Kiállanak a becsület fórumára, de nem azért, hogy ott a politikai erkölcsösség elveit helyt álljanak, hanem csak azért, hogy ott az erkölcsi elvekkel — mint Tisza István mondani szokta — kisdéd játékot folytassanak.

Pártkasszával azonosított becsülethez tényleg csak ilyen kisdéd játék illik, de súlyos bűn, hogy ez a kisdéd játék egyúttal hazardjáték a nemzet legértékesebb javaival, a tiszta erkölcesel és az egyéni és politikai feddhetet-

nyomára akad a bús özvegynek, de mindhiába, nyoma veszett annak, úgy hogy jobban a föld sem nyelhetette volna el. Hanem mikor aztán a következő napon a hazatérő hosszú kocsisor a városához ért s megszólalt a fogadására kirendelt rezesbanda, lélekemelő jelenet történt. A sűrű tömeg közül előlépett a fekete ruhás hölgy s maga helyett hatalmas koszorút akasztott a jelölt nyakába. Bertók egy szempillantás alatt felismerte, leugrott a kocsirol s óvatosan kiesztelt kerülőúton az özvegy közvetlen közelébe férközött. Órák hosszát rótták az utcákat s a buzgó lovag kimerítette ékesszólásának egész kincsesházát, beszélt virágokról, hulló csillagokról, síron túl is tartó szerelemről, de az özvegy rendületlenül hallgatott, csak szemének haragos szikrái fénylettek a sűrű fátyol alól. Sötét éjszaka lett, mikor vagy tizedszer értek Baráthék kapuja elé. Itt az özvegy hirtelen befordult, a lovag meg átnyalabolta derekát s hatalmasat cuppantott fátyolos orcájára. Az udvar felől előrohant a Baráthék gyönyörű bernáthegyije s farkesóvalva, vinnyogva nyaldosta a titokzatos hölgy kezét. E pillanatban óriási csattanás risztotta fel az éj esendjét. Bertóknak szólt, aki azon mód maga előtt

lenséggel. Margitszigeti bankjáték ez — a parlamentben.

A kis emberek.

Az ország közel három milliót kitevő önálló gazdasági üzemének 90 %-a kisbirtokos, 100 kat. holdon aluli birtoktest. Kétségtelen, hogy ennek a nagy embertömegnek, melyet ez üzemek tulajdonosai és hozzátartozói alkotnak, a boldogulása — az ország boldogulása.

Aki tehát ez apró egzisztenciák jólétének előmozdításával foglalkozik és fárad, országos ügyet mozgat és így azok a nagyjaink, mint néhai *Károlyi Sándor* a szövetkezeti mozgalom megindításával és *Darányi Ignác* sokoldalú népjóléti akciójával — országos érdemeket szereztek akkor, amidőn a „kisember“ érdekeinek gondozására irányították a közfigyelmet s tömörítették elsősorban magukat a kis egzisztenciákat.

A kisember érdeke tehát szinte szálló igévé vált ma, ámde sajnos nem egy helyütt gúnyos hangsúlyozással halljuk emlegetni. A kisember gondozására nincs szükség — mondják — mert annak van ma a legjobb helyzete, aránylag legtöbbet keres. A kisemberért fáradni nem érdemes, mert hálátlan, önző és cserben hagyja a legjobb jóltevőjét. A kisember felvilágosítása, kereskedelmi kiképzése, szövetkezetekben való társítása károsítja a kereskedelmet, — mondják a merkantilisták. A kisember istápolása, érdekeinek gondozása veszedelmes, mondja a szocialista, mert az elégedett kisemberek tömege legnagyobb akadály a szocializmus terjedésének.

Mindezeknek azonban nincs igazuk, mert ha való az, hogy a nép gazdasági nevelése meggátolja annak kizsákmányolását s biztosítja anyagi boldogulását, ha csakugyan igaz, hogy a szövetkezetekbe tömörülő kisember a leghatalmasabb védbástya a szocializmus terjedése ellen, ha csakugyan igaz, hogy a kisembernek egybegyűjtött garasai azok a milliók, amelyek válságos időkben az ország kimeríthetetlen erőforrását képezik — amint hogy ez mind igaz — akkor meg van adva az út, ki van jelölve az irány, amelyen gazdasági politikánknak haladni kell.

Bizonyos, hogy a néppel való érintkezés sok csalódást szül különösen azokban, akik gyors eredményre számítanak, vagy a néphez leereszkedni, alkalmazkodni nem tudnak,

látta tőle a felhős égbolton a legfényesebb nyári esték millió csillagát. Még káprázott a szeme, mikor árny gyanánt sietett befelé a fátyolos özvegy s néhány lépés után végleg elnyelte a sötétség.

— Mimóza! Mimóza! — hangzott fel hirtelen az udvar mélyéből Suta András kellemes baritonja. A derék állat megértette a hívó szót s ugatva szaladt a hang után.

Bertók pedig szótlánul távozott s elméjében az életnek eddigé ismeretlen, titokzatos mélységei világosodtak meg. Ő azok közé tartozott, akiknek semmit sem kell sokáig magyarázni. Egyszer még, útja közben fogcsikorgatva nézett vissza, de vőlegényi lelkiismerete csendre intette s a bűnös ember belátta, hogy az igazi csapás csak akkor kezdődne, ha vagy az özvegy, vagy a kutya beszélni tudna, Mimóza felől nyugodt volt, tehát csak az özvegyet kellett elintézni.

Es Bertók István másnap pertupoharat ivott Suta Andrással s Castor és Pollux barátsága örök időkre meg volt peesételve. Azontúl békében hagyta az özvegyeket s a választás napján ő, Suta, Sarkady és Baráth egyszerre üritettek poharat a boldogtalan özvegy egészségére.

vagy érdekösszeütközésbe jönnek, ami viszont a gazdasági életben elég gyakori. A nép bizalmának megnyerése, a nép vezetése és irányítása, a nép ügyeinek gondozása bizony igen-igen nehéz és mostoha feladat annak, aki munkájának féradozásának jutalmát másban s nem saját megnyugvásában, saját meggyőződésében keresi, amely azt sugálja, hogy helyes úton jár. Hálátlansággal, álnoksággal, csalafintasággal bizony a köztéren mindenütt találkozunk, esakhogy ezt már másutt megszoktuk és csak a néppel való érintkezés terén találjuk ujnak. De ne csodálkozzunk ezen, ha figyelembe vesszük, hogy mennyit rontott a népen a merkantilista uszora és pálinka, a szocialista szennyirodalom, és a pártpolitikai szenvedelem, amely mindhárom irányzat a népre, a tömegre appellált s nem mindig törekedett a legnemesebb tulajdonságainak fejlesztésére.

Nagy kár, hogy az állam népjóléti akciója szinte tüntetőleg mellőzi a gazdasági létező intézményeket, holott ezek segítségével a munka eredményesebb lenne. Így csak az a hit támad a népből, hogy mindent csak az állam ad és az állam adhat.

Ez ellen kell tiltakozni különösen azoknak, akiket a néppel való érintkezés folyamán csalódás ért, mert az ilyen eljárás a szükséges bizalom csírát is elpusztítja és szinte lehetetlenné teszi a nép között való élést azoknak, akiket pedig foglalkozásuk odaköt s erre kényszerít.

A népre, a kisemberre, az erős, vagyonos, okos kiscgazdára az országnak szüksége van, de szüksége van a gazdasági szervezetteknek, a gazdasági élet vezető elemeinek is, mert ma csak a tömegekkel lehet hatni és eredményt elérni. S miután az egész gazdasági életnek egységes az érdeke, egységes alapon is kell szervezkednünk, amely szervezkedésben azonban a vezérlő gondolat az kell hogy legyen: a kisember érdekében.

Ujdonságok.

A katolikus nagygyűlés.

Az Orsz. Kath. Szövetség, mint a katolikus nagygyűlések rendezője folyó évi november hó 8., 9., 10. és 11. napjain rendezi Budapesten a székesfővárosi Vigadóban a XII. országos katolikus nagygyűlést.

A nagygyűlési jegy kétféle. A tagsági jegy ára 8 korona, mely minden ülésre szól, a nyilvános üléseken állandó ülőhelyre jogosít és egyúttal előfizetés a nagygyűlési évkönyvre. A belépőjegy ára 2 korona, mely a zárt ülések kivételével minden ülésre szól. A jelvény a jegyhez ingyen jár.

A nagygyűlés vidéki tagjainak a Szövetség 33%-os kedvezményes jegy váltására jogosító vasuti igazolványokat ad ki 25 fillérért. — Bármely felvilágosításért, jegyekért, jelvényekért s vasuti igazolványokért az Orsz. Kath. Szövetséghez (Budapest, IV. Ferenciek-tere 7.) kell fordulni.

Uj csillagkeresztes hölgy. *Mária Jozefa* főhercegnő eörményesi báró *Fiáth* Tiborné szül. *Sizzo-Noris* Mária Konstancia grófnőnek, *Sizzo-Noris* Kristóf adamóci nagybirtokos leányának a csillagkereszt-rendet adományozta.

Vágsellye diszpolgárai. Vágsellye község képviselőtestülete október hó 20-án tartott diszközgyűlésén *Ajtics-Horváth* Dezső orsz. képviselőt és *Thuróczy* Károly es. és kir. kamarást, főszolgabírókat a vágsellyei Vághíd létesítése körül szerzett érdemeikért diszpolgáraitvá választotta meg. A kitüntetett férfiakat *Szentiványi* Zsigmond és *Hlavati* Sándor képviselőtestületi tagok melegen üdvözölték és meg-

köszönték nekik a község és az egész járás érdekében kifejtett tevékenységüket. Az új diszpolgárok hálás szavakkal vették át a diszpolgári oklevelet s *Ajtics-Horváth* Dezső kegyelettel emlékezett meg *Lévay* Antalról, a ki a hid építésének tervét szőnyegre hozta s lelkesen dolgozott is érdekében. A közgyűlés *Ajtics Horváth* Dezső indítványára néhai *Lévay* Antal érdemeit jegyzőkönyvileg örökítette meg.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter *Vikolinszky* Károly trencsényi járásbírói joggyakorlatot a tamási járásbíróshoz jegyzővé kinevezte.

Hymen. *Czeizel* Antal németprónai kereskedő október hó 22-én tartotta esküvőjét *Gramantik* Emmikével Privigyén. Az esketést a menyasszony bátyja, *Gramantik* Agoston, merőcei plébános végezte, aki szép beszédet intézett a fiatal házaspárhoz.

Dr. *Jeszenszky* Béla trencsényi törvényszéki jegyző f. hó 22-én tartotta esküvőjét *Pállya* Szabó Irénke úrhölgygel, *Pállya* Gyulany. törvényszéki bíró leányával Trencsényben.

Áthelyezés. A pénzügyminiszter *Goldberger* Dávid szaklevezési kir. adóhivatali tisztet ugyanily minőségben a nyitrai adóhivatalhoz áthelyezte.

A tábori püspök látogatása. *Bielik* Imre tábori püspök okt. hó 22-én meglátogatta a trencsényi 71. közös gyalogezredet, mely alkalommal a vármegye és a város előkelőségeinél is látogatást tett. Délben az ezred tisztikara a tábori püspök tiszteletére ebédet adott, mely alatt öt *Houzig* őrnagy üdvözölte. A püspök Trencsényből Illavára utazott rokonai látogatására.

Elszállásolás a kath. nagygyűlés alatt. A november 8—11. közt tartandó XII. Országos Katholikus Nagygyűlés rendezése a fővárosi viszonyokra való tekintettel elszállásokat nem vállalhat, de megkereste az összes szállodák igazgatóságát, akik közül az alább felsoroltak nyújtanak kedvezményt a nagygyűlés vidéki résztvevőinek: „*Adria*” Rákóczy-út 41. sz. 10%. „*Bristol*” Mária Valéria-utca 20%. „*Continental*” Nádor-utca 22. 10%. „*Debreczen*” Rákóczy-út 88. szobánként 40 fill. engedmény. „*Erzsébet Királyné*” Egyetem-utca, 3 koronától kezdve. „*Fiume*” Lánchid-utca 12, 2 személyre 7 kor. 3 személyre 9 kor. „*Hungária*” Türr István-utca 1. 10%. „*Hunia*” Rákóczy-út 15. 4 koronától. „*József Főherceg*” Baross-tér 2. 10%. „*Keleti*” Thököly-út 18. csoportos elszállásolásoknál 20%. „*Meran*” Váci-körút 82. 10%. „*Meteor*” Erzsébet-körút, 5 koronától kezdve 10%. „*London*” Váci-körút 65. 10%. „*Nádor*” Várház-körút 2. 3 koronától. „*Oriental*” Rákóczy-út, 20%. „*Pannónia*” Rákóczy-út 5. 3-60 kor.-tól. „*Predeal*” Thököly-út, 60 személynél személynként 2 korona. „*Palace*” Rákóczy-út 10%. „*Rémi*” József-körút 4. 10%. „*Royal*” Erzsébet-körút, 4 koronától 15%. A rendezőség kéri a vidéki résztvevőket, hogy szállás lefoglalás érdekében közvetlen a szállodákhoz forduljanak.

Állandó választmányi ülés. A folyó évi november hó 6-án tartandó őszi rendes közgyűlésben tárgyalandó ügyek előkészítése céljából az állandó választmány folyó évi november hó 5-én délelőtt 10 órakor a vármegye-ház I. emelet 21. számú termében ülést tart.

Igazgató változás. Az érsekújvári légszuszgyár igazgatóját *Negro* Jenőt Szegedre nevezték ki légszuszgyári igazgatóvá. Helyét Érsekújvárott *Steiner* Károly az aradi légszuszgyár irodafőnöke foglalta el.

Halottak napja. Minthogy ebben az évben halottak napja vasárnapra esik, amely napon a kath. egyház mellőzi szertartásaiban a gyászt, a halottak napján szokásos szertartások folyó hó 3-án fognak megtartatni a templomokban.

Esperes-kerületi gyűlés. A galgóczi esp. kerület papsága f. h. 23-án *Galgócon* tartott őszi papi gyűlésen mély megbotránkozásának adott kifejezést a „*Nap*” utcai közönséges támadása felett, mellyel az ország közjogi

méltóságát a hereceprimást és a kath. főpapak jeleseit meggyanusítani, megrágalmazni merészelt. Hódoló fiúi ragaszkodását fejezte ki a kerület kegyelmes főpásztorra iránt, kit ritka egyéni kvalitásai, Istentől bőven kapott talentumai emeltek a hereceprimási trónra. A kerület ez alkalomból felbuzdult a kath. sajtó támogatására és az antikeresztény, kalózkodó ügynevezett „sajtó” elleni küzdelemre úgy a társadalmi, mint hivatásbeli működés körében.

Halálozás. *Bánfi* József nyug. postaelenőr 68 éves korában Trencsényben elhunyt. Nyugodjék békében!

Rózsahervadás. Dr. *Zatkovich* Dezsőné úrnő szül. kaplathi és esenedei *Frideczky* Vilmi folyó évi október hó 30. napján reggel 6 órakor, ifjú életének 18-dik évében s boldog házassága első évének elteltével, hosszas szenvedés és a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után jobblétre szenderült. Az oly korán elhunyt úrnő egy eseesemő leánygyermek hagyott hátra. — Az örök világozság fényeskedjék neki.

Uj ügyvéd. Dr. *Nirnsee* Bertalan ügyvéd irodát nyitott Nyitrán.

Az ügyvédi kamara köréből. A pozsonyi ügyvédi kamara közzé teszi, hogy dr. *Eichenwald* Gyula csacai ügyvédet törvényszéki bírónév kinevezése folytán az ügyvédek lajstromából törölték. Dr. *Brezsny* Miklós csacai ügyvéd Puhóra, dr. *Polyár* Jenő trencsényi ügyvéd Pozsonyba helyezte át irodáját.

Hangverseny Nyitrán. Az Országos Szimfóniai Zenekar hangversenye okt. 26-án vasárnap este 8 órakor folyt le a vármegye-ház dísztermében, élénk érdeklődés mellett. A zenekar nagy zeneköltők műveit játszotta. Goldmark *Sakuntala-nyitánya* csupa festőiesség. Kelet perzselő napsugarai rezegnek rajta végig. A harmóniai izzó színeket kevernek élénk. Az uralkodó (triolás) gondolat először a gordonkán és klarinéton esendült fel, azután az első hegedűkön szólalt meg, majd később egyre gyarapodó lendülettel az együttes hangszerfoglalkoztatásban harsogott. A zeneköltemény meséje folyamán csillogogás bontakozik elő a zenekar. A zeneköltemény meséje Kalidásza híres művéből van véve. *Sakuntala* egy nimfa leánya és akit egy szent papi kaszt feje fogadott gyermeke gyanánt, egy vezeklő-ligetben neveltet. *Dusjanta*, a nagy király, vadászat közben meglátja, megszereti és egy bájos jelenet után nőül veszi azzal, hogy *Sakuntala* később kövesse hazájába. Ismertetőül gyűrűt ad át a nőnek. Egy hatalmas pap, akit *Sakuntala* nem részesített kellő vendégszeretben, bosszúból megfosztja a királyt a találkozás emlékeitől és minthogy *Sakuntala* a szent folyóban elveszté gyűrűjét, a király nem ismeri fel, másrészt a leány rokonai sem akarnak róla tudni. Végül a nimfa könyörül rajta. Az elvesztett gyűrűt azonban megtalálják a halászhók, elviszik a királyhoz, aki bánatosan indul *Sakuntala* keresésére. A démonok ellen vezetett hadjáratban meg is találja és végül boldog frigyben egyesülnek. *Volkman* II. *Szerenádja* (F-dur), a nagy Beethoven hagyományait követi. Csak vonósok számára íródott, a vonóshangszerek kitűnő ismeretével, hangszíneik izléses felhasználásával. Lágy, hízeg, kedves és emellett férfiasan komoly kompozíció. *Chovan* *Magyar rapszódia*ja izig-vérig magyaros munka formában, érzésben egyaránt. Azzá avatja szerzőjének belső meggyőződéséből és szükségérzetből fakadó törekvése a magyar műzenére. Édes-bús magyar dalokat szólaltat meg sugárzó színpompával. *Csajkovszky* hatodik szimfóniaja egész megrendítő vészes nagyságában mutatja az ember, a hős küzdelmét a sors ellen. Nines szimfónia, melynek formái közé ilyen félelmetes energia lenne lenyűgözve, mint *Csajkovszky*nak ebben az utolsó alkotá-

sában, hol titáni őserők tombolnak. És mind-egyik tételében benne van a nagy orosz poéta esodálatos világa, egész káprázatos fényességében. Az első tétel gyászos fekete színei a bájos *Allegro con grazia*ban világosabbakba olvadnak át. A *Szerzo* lesujtóan és fölemelően megremegtető esatakép: *Csajkovszky* orkeszterművészetének egyik legdiadalmasabb megnyilatkozása. Az utolsó tétel, melyben lankad a költő energiája s lelkét halálsejtelmek gyöttrik, megérzése a közeli tragikus végnek.

Berlioz *Hector Marche de Rákóczi* keletkezését a következőképen beszéli el *Humbert Ferrand*hoz írott levelében. Bécsi tartózkodása alkalmával felkereste egy ismerőse és azt tanácsolta, hogy ha Pesten hatást akar elérni, akkor dolgozzon fel egy magyar témát. Együttel átadott *Berlioz*nak egy csomó magyar népdalt, köztük a *Rákóczi-indulót*, mely a költőnek nagyon megtetszett s még azon éjjel hangszerelte. A pesti hangversenyen frenetikus tetszést aratott vele: a Nemzeti Színház falai nem láttak soha oly tomboló közönséget, mint akkor este. *Berlioz* alig tudott elmenekülni a szeretet nyilvánulásai elől. Össze-vissza esó-kolták, ölelték stb. Magyarországból hazatérve belefoglalta „*Faust* elárhozása” című legendájába a *Rákóczi-indulót* s ezért hősét a esolekmény kezdetén Magyarországra helyezte. Az álmodozó *Faust*ot magyar vitézek harci robaja riasztja föl. *Berlioz* munkája régi partitúráit, melyekben még nem volt meg az induló, összevásárolta és megsemmisítette.

A zenekarnak az élvezetes, magas művészi szintájón álló előadás alatt és annak végén zajos tapsokban volt része.

Kongregációi elnökválasztás. Az érsekújvári urinók kongregációjában okt. hó 18-án ment végbe az elnökség választása, mely a tagok élénk részvétele mellett folyt le. Megválasztottak elnökek: özv. *Felix* Jánosné, alelnököknek: dr. *Turchányi* Lászlóné és *Iby* Lászlóné úrnök.

Zászlószentelés. A zsolnai állami főreáliskola új zászlaját október hó 19-én szentelték fel nagy ünnepélyességgel. A zászlóanya gróf *Csáky* Gézáné volt, a ki az új zászlót is adományozta az intézetnek. A vármegye részéről megjelentek az ünnepélyen *Szalavszky* Gyula főispán, *Rudnay* István alispán, *Zsolna* város részéről az egész tanács *Rada* polgármesterrel az élén és nagyszámú közönség. *Albrecht* János tankerületi főigazgatót *Simonides* István a trencsényi kir. kath. főgimnázium igazgatója képviselte. Az ünnepély sikere körül főképp *Bozay* Zoltán, az intézet igazgatója fáradozott elismerésre méltó buzgósággal.

Műkedvelői előadás. Az érsekújvári vasúti dal és zenegyűlet november hó 1-én és 2-án este 9 illetve 8 órakor az Arany orszá-lán szálló dísztermében műkedvelőivel *Raupach*: „*Molnár és gyermeke*” című 5 felvonásos drámáját adja elő színpadján. *Jegyek* *Faludi* Imre egyleti pénztárnoknál kaphatók a vasúti műhelyben. Számozott I. hely 1 K. 50 f., számozott II. hely 80 f., állóhely 40 f.

A beckői Vághidnál a földmunkák serényen folynak, úgy szintén a még hátralevő vasbetonhid építkezések, valamint a főhid pneumatikus alapozási munkái, úgy hogy remélhetőleg még ez évben a vasszerkezet szerelésére is sor kerül. A Vágrévfalu határában az árvíz által megrongált állami fahíd új jármainak készítése folyamatban van, csak-hogy a munkálatok nem haladnak oly mérvben előre a mint ezt a közlekedés érdekei megkívánák.

Egy honvéd siremlék helyreállítása. A Trencsény megyében levő vágégyházi honvéd siremléket a trencsényi március 15. bizottság szép vasráccsal vettette körül s most a bizottság kebelében meglátott indult meg aziránt, hogy az emlékoszlopot környező teret díszesen parkírozzák. A bizottság felkéri a környékbeli uradalmak birtokosait, hogy a tér rendezéséhez diszkertjeikből virágokat és eserjéket adományozzanak.

Az új galgóczi Vághíd felavatása. Gróf Erdődy Imre galgóczi nagybirtokos, mint vámjog tulajdonos vasbeton hidat építtetett Galgóczon a Vág folyó áthidalására. Az új hidat október hó 26-án avatták fel a grófi család és a megyei és községi hatóságok jelenlétében. Az ünnepély egyházi részét, a híd megáldását Brucker Agoston galgóczi plebános végezte, azután Frideczky Timót galgóczi főszolgabíró felkérte dr. Gyürky Géza alispánt a híd megnyitására. Elsőnek a grófi család autóbá ülve robogott át a hidon, azután a jelen volt vendégek kocsikon vettek részt a hidon való első közlekedés ünnepélyességében. Délben a grófi pár ebédet adott, melyen dr. Gyürky Géza alispán a vármegye közönsége nevében meleg szavakkal mondott köszönetet a galgóczi hitbizományi uradalom birtokosának, gróf Erdődy Imrének nagylelkű áldozatkésztségeért.

A Magyar Kurir felújítása. A Magyar Kurir könyvatos laptudósító, mely négy hónapig szünetelt, a mai nappal ismét megindult. A szerkesztést Malesiner Emil, a Katholikus Sajtóegyesület igazgatója vette át, aki ennek a lapvallalatnak mindjárt megindulásakor két éven keresztül felelős szerkesztője volt. Ez alkalommal a szerkesztőség régi helyiségébe (IV., Ferenciek-tere 7.) költözött vissza.

Eitűnt pap. Rezán Antal nyitraegyházmegyei áldozópap, aki Nyitrán mint székesegyházi karkáplán ideiglenesen működött és a nagyobb papnevelőintézetben lakott, október hó 21-én délután eltűnt és azóta nyoma vesztett. Az idegbetegségben szenvedő embernek ez nem az első eltűnése, már évekkal ezelőtt többször elhagyta kápláni állomását és céltalanul barangolt erdőkben és mezőkön. De mindannyiszor egy-két napi keresés után megtalálták, most azonban nagyon nyugtalanító körülmény az, hogy bár már csaknem két hét múlt el a távozása óta, a legszorgosabb keresés, sőt rendőrhatalósági nyomozás mellett sem lehet a nyomára akadni, ami helyt ad annak a feltevésnek, hogy a világgá indult embert valaminő szerenestlenség érte.

Football mérkőzés. A galgóczi magyar közművelődési Társas Kör Football csapatja f. hó 2-án vasárnap délután 3 órakor a ferenciek kolostora melletti téren a nagyszombati football Clubbal mérkőzést tart belépti jegyek mellett. A tiszta jövedelem 10%-a a József kir. herceg-szanatórium egyesület javára fordítatik.

Egy tanítónő légyotton. Bresciani Szaniszló rajzoló azzal töltötte üres óráit, hogy ellátogatott a vidéki népiskolákba s tanfelügyelőnek adva ki magát, a hivatalos funkció után az intézetek tanerőinek vendégszeretétét igénybe vette. Így eljutott a trencsénmegyei Majormezőre is, a hol az ottani tanítónő által kitűnően megvendégteltette magát, azután pedig légyottra invitálta meg a tanítónőt a Vág partjára. A „tanfelügyelői” látogatásnak ez a furcsa esettanója gyanút keltett a tanítónőben, a ki elment ugyan a rendezvényre, de egy esendő kisérletében. Az most már magától értetődik, hogy a tanfelügyelő úr éppenséggel nem örült meg a kisérletnek, mert a esendő az ujjaita tanféruút elesipte és a rendőrhatalóság elé állította.

Az új adótörvények. Az egyenes adók 1914. évre, illetőleg az 1915. és az 1916. évekre vonatkozó kivetésének megindítása tárgyában a pénzügyminiszter rendeletet bocsátott ki. Ezen rendelet szerint a tőkekamat és járadékadó, a társulati adó, a kereseti adók négy osztálya, az általános jövedelmi pótdadó, a pénzintézeteknél elhelyezett tőkéből folyó jövedelmek adója és a hadmentességi díj a vonatkozó régi törvények alapján kerülnek kivetésre. Azon körülményből, hogy ez a pénzügyminiszteri rendelet a III. m. keresetadónak a régi törvény értelmében három esztendőre, vagyis az 1916. év végéig való kive-

téséről intézkedik, majdnem biztos következtetés vonható arra, hogy az új adótörvények életbeléptetésének az 1913. VI. t.-c.-ben bizonytalan időre a törvényhozás újabb intézkedéséig történt elhalasztása legalább is az 1916. év végéig fog terjedni, vagyis az új adótörvények 1917. január 1-je előtt nem lépnek életbe.

Színészet Aranyosmaróton. Könyves Jenő első magyar staggione-társulata színházi évadot tart Aranyosmaróton. Az előadások sorozatát m. hó 28-án kedden kezdte meg Knoblauch színművével a „Faun”-nal.

Házvétel. A Nyitravárosi Ipartestület a Nyitrán létesítendő „Iparos-Otthon” részére e héten 36,000 koronáért megvette Mérey Lajostól a plebánia-utcai volt Latkóczy-féle házat.

Érettségizett kéményseprő inas. Dombóvárót a dombóvári ipartestület előtt kötötték meg azt az inasszerződést, mely szerint Weber József 20 éves dombóvári fiatalember elszerződött inasnak Laurisch Károly kéményseprő mesterhez. Weber József, akinek atyja szintén kéményseprő, elvégezte a felső kereskedelmi iskolát; de mert köztudomású dolog, hogy az iskolát végzett állásnélküli intelligenciának száma rohamosan emelkedik s így a hivatalnoki pálya reményteljes megélhetéssel nem igen keesgetet, azért lépett az ipari pályára. — Csak diésérni lehet az ilyen munkára kész magyar ifjakat, hiszen intelligens iparosokra szüksége van Magyarországnak.

A katonai altisztek nőülése. A honvédségnél és bizonyára a közösknél is új szabályzat készült, amely az altisztek nőülésére vonatkozik. Amint a szabályzatból kitűnik, a hadfiak házassági szabadságát kissé visszaszorítják, amennyiben a nőülést bizonyos föltételekhez kötik. Ezentúl csakis az az altiszt nőülhet, aki 26 éves és három és fél évet töltött szolgálatban. Ez azonban még nem elég. A hadügyi kormányzat a jövőben arra is súlyt fektet, hogy a kiválasztott menyasszony a követelményeknek megfelelően, vagyis olyan előéletű és olyan családból származott legyen, hogy a katonai tisztességgel kellően harmonizálhasson. Megkivánják ezenkívül azt is, hogy a menyasszonynak legyen mit aprítani a tejbe, vagyis hogy bizonyos hozománnyal rendelkezzen. E tekintetben azonban némi engedményeket tesznek, de csak annyiban, hogy altiszt feleségétől nem kívánják megszabott összegű kauciót, miként a tisztelnél. E helyett azzal is megelégszenek, hogy az altiszt felesége olyan megfelelő mellékfoglalkozással bírjon, amelynek jövedelmével a háztartás költségeihez járuljon. Az persze, ha vagyonszáma van, nem baj, sőt előny, amiből az is következik, hogy az altiszteknek ezentúl a leányzókat vagyoni viszonyait is figyelembe kell venni, a mi bizony nem haladás a demokratizmus felé.

Tűzoltói dalárda. A komjáti tűzoltó testület kebelében Tolnai Endre parancsnok felkérésére Valach János és Neuhil Agoston tanítók dalárdát alakítottak, mely nem csak a testület ünnepélyein, hanem más alkalmakkor is nyilvános műkedvelői fellépéssel fogja szórakoztatni az ottani közönséget.

Szövetkezeti ünnep Tardoskeden. Csendes, de annál bensőségebb örömmel volt Tardoskedi községének október hó 19-én, midőn az ottani fogyasztási szövetkezetnek új háza egyházi ünnepségek keretében majdnem az egész község részvétele mellett felavattatott s rendeltetéseinek átadatott. A szövetkezet megvette az ottani takarékpénztár megszökött igazgatójának Halász (Fischer) Fülöpnek házat, mely a községnek legnagyobb s legszebb magánépülete s azt a szövetkezeti célokra megfelelően átalakította, úgy hogy most messze vidéken nincs fogyasztási szövet-

kezetnek oly szép s praktikus berendezésű helyisége, mint a tardoskedenek. Az isteni Gondviselés munkája volt, hogy a ház, melynek környékéről oly sok gond, keserűség, csalódás, nélkülözés szállt a családokra, most mint a szövetkezetnek tulajdona áldásokat van hivatva árasztani egész községre.

Veszedelemes nevelőnő. Deutsch Gräte drezdai származású nevelőnő, de a foglalkozása lopás. Ahol szolgálatba lépett, mindenhol lopott. Okmányai pedig, melyek alapján állásba fogadták, rendszerint hamisaknak bizonyultak, úgy hogy a nyomozó hatóságnak mindeddig nem sikerült őt kézre keríteni, pedig Győr, Trencsénteplic, Pozsony, Nyitra és Somorja is keresi a kleptománikus hölgyet. A nyomozó levél szerint Nagyszombatba készült.

A vigyázatlanság áldozata. Zorád János máv. munkás mult vasárnap délután a nagytapolcsányi vasuti raktárhelyiség körül sétálgatott. Cigaretta volt a szájában s egy üres benzines hordó körül ment el. Kiváncsi volt, vajjon mi történék, ha a hordóba bedobja az égő cigarettát. Alighogy a cigarettát bedobta, a hordó felrobbant és Zorád lábát és fejét súlyosan megsebesítette. A sérültet be szállították a kórházba, ahol rövid idő múlva kiszendetett.

Lövöldöző napszámos. Novota Ferenc nyitrai vasuti napszámos, ki egy pisztolyt lopott Adám Mihály raktárostól, október 25-én este a koresmában összekerült régi jó cimboráival. Fél 11-re járt az idő, midőn a koresmáros a vig cimborákat kitétte az utcára. Amint a Rákóczi-uton nagy kurjongatás közt elhaladtak, belekötöttek két fiatal hivatalnokba. Novota elővette a lopott pisztolyt és rálőtt a mellettök békésen elhaladó fiatalemberekre. A golyó szerencsére célt tévesztett. A merénylő és társai később megfutamodtak.

A kincskeresők. A jablánci esendőörös tilos kivándorlás gyanuja miatt letartóztatott és hazautasított két nagyszombati embert, akik ellen a kihágási eljárás folyamatba lett téve. A hatóság előtt ugyan csakhamar beigazolták, hogy nem kivándorlók, de sehogy sem akarták bevallani, mit kerestek a jablánci hegyek között, mert ama védekezésüket, hogy fát akartak vásárolni, még csak valószínűvé sem tudták tenni. Nagyon gyanusnak találta ugyanis a hatóság, hogy egy hosszú kötelet vittek magukkal és egy lámpást, azonkívül egy hatalmas régi forgópisztolyt is rejtettek maguknál. Hosszas vallatás után végre beismerték, hogy bizony nem is akartak fát vásárolni, hanem — kincset kerestek, Szvatopluk fejedelem kincseit, amelyek a monda szerint a jablánci hegyek közt egy barlangba vannak elrejtve.

Az egebli gázkutatás. Hónapokig tartó, nagy munkát felemésztő előkészületek után, az elmúlt hét elején megkezdődött az egebli gázforrások megvizsgálására irányuló fúrás. F. hó 27-én délelőtt kezdődtek a fontos munkálatok, ekkor törte meg a talajt az óriási ütőfőró, amely körül a kolozsvári bányahivatal egyik munkavezető mérnökének felügyeletével 10 szakmunkás foglalatoskodik. Egyelőre csak ennyire van szükség, ezek közül is csak 2 egebli, a montört, a 2 fűró mestert s még 5 más munkást Sármasról rendelték ide a gyakorlatot igénylő munkához. Az első héten a száraz előfúrás csak körülbelül 20 méternyi mélységig fog behatolni a földbe, körülbelül a 2-ik hét elején kerül a sor az úgynevezett öblögető fúrásra, melynél a felbolygatott földanyagot már a víz nyomása fogja a napvilágra hozni. Jelenleg még semmi nyomát nem találják a földgáznak, ami különben a fúrás eredménye szempontjából igen öröndetes jelenség, mert ezen esékély mélységnél a gázforrást elzárni még egyáltalában nem lehet, mert az elzárásnak ilyen helyen más eredménye úgysem volna, mint az, hogy az útjáról elzárt gáz azokon a helyeken jutna a föld felssinére, amelyeken eddig is jelentkezett. Ez esetben tüstént felbe kellene hagyni a fúrást s újból kezdni valamely távolabbi helyen, ami nagy anyagi kárral járna. 80—100 méter mélységnél a gáz

már elzárható. Ezt a mélységet a következő hét folyamán minden bizonnyal el fogják érni, mert az akkor kezdett fűrészi eljárással sokkal gyorsabban lehet majd előrehaladni. A fűrőgépet benzinmotor hajtja, de mihelyt gázra bukkannak, ezt is igénybe veszik a munkálatoknál. Nagy a valószínűség tehát, hogy a jövő hét folyamán már földgázra fognak bukkanni. Az illetékes körök élénk figyelemmel kísérik az egebli fűrészt. A minisztérium részéről f. hó 24-én Böch Hugó dr. főbányatanácsos és Mally Sándor. min. tanácsos Egbellen járt az előkészületek megtekintése céljából.

Fiatalkorú tolvajok. Kohn Gusztáv nyitrai házalaó okt. 29-én csontvásárlás céljából felrándult a sátoztáborba. Mivel nagyobb vételre volt kilátása magával vitte Másik Gyula és Krajcsir József 10-13 éves fiúkat is, kik a csontok összehordásánál segédkeztek neki. Kohn időközben levette felöltőjét, melyben 30 koronával megterhelte erszényét is rejtette. A fiúk egy kedvező pillanatban a kabáthoz lopódzva, 10 korona 70 fillért kioltak a pénztárcából. Kohn a lopást csak akkor vette észre, midőn fizetésre került a sor. A fiúkat az összevásárolt csontokkal már jó előre beküldte a városba, így azoknak elég idejük volt a lopott pénz elköltésére. A jó madarak 3 korona 90 filléren nyalánkságot és mozijegyeket vásároltak. Vettek azon 3 harmonikát, 2 boxert, cigarettát stb. A felmaradt 1 kor. 60 fillért pedig az összevásárolt tárgyakkal együtt a Deák Ferenc-téren a Mária szobor közelében eladták a földbe. A rendőrök előtt hosszas tagadás után bevallották tettüket. A lopott pénz, valamint az összevásárolt tárgyak a városházán bünyjelként őriztetnek.

Lopás. Október hó 27-én délután ismeretlen tettes Abelesz Samu fehérnemű kereskedő bottyánutcai lakóházának padlásáról 16 méter vásznat elemelt, 20 kor. értékben. A gyanu három tormali cigányra és két cigányasszonyra irányult, a kik a lopást megelőzőleg Abelesznél megfordultak. A rendőrség a tormali bíró közbenjöttével a meggyanusítottak lakásán nyomozást fogantatosított, amely azonban nem vezetett eredményre. A cigányok bizonyára már túladtak a lopott holmin, mire a rendőrök a helyszínen megjelentek.

Nincsen hely a tébolydában. Juricza Istvánné nyitrai asszonyt elmezavar tünete miatt e héten már másodizben állították elő a városházára. A hatósági orvos az asszony kórházba való internálását rendelte el. Október 29-én kísérték át a rendőrök Juriczánét a nyitrai köz-kórházba, de a felvételt a kórházban, hivatkozással arra, hogy nincsen hely a tébolydában, megtagadták.

Talált Pénz. Rakovszky Ferencné okt. 29-én négy darab 10 koronás bankjeggyel a kezében beállított a rendőrségre és eladta, hogy a pénzt 9 éves Teréz nevű leánya és Grmann Irma nevű barátnője a Tóth Vilmos-utca 21. számú ház előtt találták. A pénzt letétbe helyezte a rendőrségen.

Elgázolás. Árpás Mihály salgói lakos a hétfői baromvásár alkalmával a vásártéren szekerével elütötte Weisz Ignác nyitrai lakost. Weisz az elgázolás következtében csak jelentélen sérülést szenvedett.

Lewis Róbert egyházi műiparintézetének mai hirdetését olvasóink b. figyelmébe ajánljuk.

1-52

Irodalom.

Világegyetem és a lélek világa.

Irtá: *Giesswein* Sándor dr. 1913. 39 lap. A Szent István Társulat kiadása. Ara 20 fillér.

Könnyed, szellemes, csevegő stílusban megírt művecske. Nem terheli meg az olvasót a tudomány száraz adataival, hanem társalogva vele, szinte észrevétlenül vezeti nagy igazságok ismeretére, amiből önként szűrődik le lelkében a vallásos hangulat.

Először a csillagos égen tájékoztatja, hogy lássa, mily nagy, mily hatalmas a mindenség az ő roppantszámú égitesteivel; mindenütt rend, célszerűség, hangos szóval hirdeti a Teremtő kezének alkotásait. Majd áttér a szemmel alig látható kis világokra, az élet titkaira; megszólaltatja Wallacet és Maeterlincket, hogy velük együtt csodáljuk a sejt, a növény életét. S hallgatva a szerző csevegését, érezzük, mennyire rácafolta maga a természet, az a legapróbb lényekben is oly célszerűen berendezett természet, Haecckel monizmusára, a szellem nélküli anyag imádására. Végre lelkünk világába vezet be, abba a kis, mégis rejtelmekkel teli világba, melyre csak figyelni kell, hogy sokat tanuljunk belőle. Annak a mérlegén érezzük meg a többi között: mi különbség van a monizmus durva önzése és a keresztény morál önszeretete között? Befejezésül, mintegy a mondottakból kikövetkeztetve, rámutat az összhangra, mely a vallásosság és a tudomány között van.

Nagy dolgokat hallunk tehát, de könnyedén, franciás szellemességgel előadva, amint a szerzőn is meglátszik, hogy francia és angol irodalommal táplálkozik. S ez az előadási mód főképen az, ami katolikus írónknál oly nehezen tud meghonosodni; pedig akármiként vélekedünk, egy a bizonyos, hogy csak a könnyed stílus van hivatva meghódítani a magyar katolikus olvasóközönséget.

Ez a füzet azcuban élvezetes olvasmány tárgya lehet minden hitvallásos embernek, aki meg van győződve arról, hiszi és vallja, hogy a természet örök törvényeit egy végtelenül bölcs és előrelátó öröktől eredett öntudatos lény alkotta és örökdi azok menetén.

Külön is hangsúlyozni kívánjuk a nagy szaktudással, meggyőző erővel és a lélek belső értékének nagy ismeretével megírt munka általános értékét és maradandó becset. Így csak azok az emberek tudnak írni, akik tisztában vannak a szerves élet és természeti törvények megdönthetetlen eredeti forrásával.

Közgazdaság.

A termés Nyitramegyében. *Gajdásy* Jenő gazdasági felügyelőnek a közigazgatási bizottság előtt jelentése szerint a vármegyében a eséplési munkálatokat befejezték. A termés elég kedvező. A termés eredménye kat. holdankint buza 8'05, rozs 7, árpa 9'05, zab 9 q. A burgonya 80.85 q-t hozott kat. holdankint. A sok espadék azonban nem egy helyen rohadást idézett elő. A cukorrépa nagy munkáserővel, kedvező időjárás mellett kedvező eredményeket mutat, 120-150 q. kat. holdankint. A munkaerő olcsó volt. 1912-ben egy-egy kat. hold kiszédésért 100-120 kor. kellett fizetni, az idén 28-30 koronát. A tengeri kat. holdankint 10-12 q-t hozott. A szüret gyenge eredményt tár fel, de a bor jó minőségű. A megyében tartott állatdíjazások sikerültek.

Csarnok.

A leggyakoribb betegség.

Irtá: *özv. Kertessy Palkovich Imréné, Gaal Gabriella.*

A legkínzóbb betegség a világon az idegesség. Es korunk megdöbentően sokat szenved e kórság alatt. Az öngyilkosságok legnagyobb része idegesség következménye. Mert az idegesség megrendíti az életbe vetett hitet és aláassa az élet gyökereit.

Gyakori történet különösen a fővárosban, hogy a szenzációs öngyilkosságok nap-nap után ismétlődnek, melyeket intelligens, művelt és előkelő társadalmi helyzetben lévő emberek követnek el. Hiába találnak náluk iratokat, melyekben a szerencsétlen és mély részvétünkét érdemlő emberek azt írták, hogy álmatlanságuk folytán lesznek öngyilkossá és ebből hiába következtetnek arra, hogy beszámítható állapotban követték el rémséges tettüket, az orvos és a lélekismerő ezt tagadni fogja.

Az idegesség első sorban olyan baj, mely a beszámíthatóságot támadja meg és az a szerencsétlen, aki ebben szenved, legjobban teszi, ha orvosához és családjához őszinte és önmaga kéri, hogy szigorúan ügyeljenek fel reá, nehogy önmagában kárt tegyen.

De hát mi is az oka ennek a szörnyű betegségnek, mely lépten-nyomon körülöttünk ólálkodik, melytől való félelmünk már maga a betegség előtünete, amely az egészséges embert rövid idő alatt rommá morzsolja?

A felelet reá igen egyszerű. A mai kor az életből sokkal több gyönyörűséget követel, mint az nyujtani hivatva van. És ez az élvhajszta aztán olyan fokozott munkára ösztökéli az embereket, olyan lázas és elkeseredett küzdelmeket teremt az élet forgatagában, amelyet az emberi szervezet megbírni nem képes. Így tehát a test egyensúlya és derús közérzete bomlik meg első sorban.

Ez még nem volna olyan nagy baj, ha egészséges lelkünk volna, ha lelki életünk nem volna olyan sivár és ha minden ember ápolná saját hite és vallása keretében azt a bizalmat, amelyet az örök élet kútforrásába, az isteni Gondviselésbe kell vetnünk, ha azt akarjuk, hogy a nagy életküzdelemben meg ne tántorodjunk és a lét csapásai alatt össze ne roskadjunk. Ha az élettől elfogadjuk a jót és a rosszat egyaránt és bizunk abban, hogy erőnk lesz kötelességeink teljesítésére, még a legnagyobb csapást is elviseljük.

Ha azonban a test megbetegszik és a lelkünk is beteg és észrevétlenül sínylődik, akkor egyszerre kettős bajjal állunk szemben. Testi bajjal, mely még gyógyítható volna és lelki bajjal, mely már nehezebben gyógyítható.

Az idegesség ellen tehát legjobb ellen-szer, ha a lelkünk épségét, hitünk erősségét megóvjuk és magunkban a megelégedés érzését ápoljuk.

Meg kell elégednünk azzal, amit a sors számunkra kimért és nem fokozott munkával,

Hazánk legelső és legnagyobb templomberendezési műintézete.

Szobrászat, oltárépítézet, aranyozás és festézet. :: Templomok stilszerű új berendezése. Oltárok, szószékek, keresztkutak, úrkoporsók, szobrok, stációképek, gyónószékek és templompadok készítése. Régi oltárok renoválása, aranyozása és festése. Templomfestés a legegyszerűbbtől a legművésziibb kivitelig. Szegény templomoknak kedvezmény és részlettörlesztés. Munkamegtekintés és megbeszélés végett saját költségemen utazom. Készített munkáim művészi és tartós kivitelét elismerő iratok ezreivel bizonyíthatom. Arjegyzéket ingyen és bérmentesen küldök.

LEWISCH RÓBERT, SZOMBATHELYEN.

hanem igényeink lefokozásával igyekezzünk elérni azt, hogy a létküzdelem kevésbé legyen terhes.

Vissza kell térnünk a természethez, gyönyörködnünk kell újra az ég főséges kárpitjában, a fák zöld lombjában, a táj elbűvölő szépségében. A szabad természet az az isteni templom, ahol nem a lélek külön, hanem test és lélek együttesen üdül. És társadalmilag oda kell hatni, hogy nyáron minden társadalmi osztálynak meglegyen adva a mód, hogy az év egy részét üdülve és pihelve künn tölthesse, a szabad természet ölében.

Első sorban a gyermekeket kell újra — természetesen itt a városi lakosságról van szó, akik között legjobban elharapódzott ez a modern kínos nyavala — a természet ölére visszavezetni és már kora ifjúságukban nem arra kell őket megtanítani, hogy hogyan kell törekedni az életben pénz és rang után, hanem arra, hogy egyedül a természetes és egyszerű életmód az, ami boldoggá teheti az embert, mert ezzel érhető el az élet legdrágább kincse, az egészség.

Az idegesség, az az iszonyatos ár, amelylyel meg kell fizetnünk azért, mert egészségünket nem becsültük. És mert a mai kor mindent többre becsül mint azt, hogy a teste és lelke ne legyen romlott és feslett, ezért harapódik el az idegesség oly nagyon, melyről az orvos-emberek amúgy is tudják, hogy ragadós baj.

Az idegesség lelki infekció és hogy ne találjon lelkünkben alkalmas talajra, óvjuk meg lelkünk egészségét és akkor testünk is egészséges lesz — így aztán nem leszünk idegesek.

Érsekujvár, október hó.

Telefon.

Többeknek. Költeményeket szívesen küzlünk, csak verseket nem. A csak itt nem módhatározó, hanem jelző.

E-I. Megtörtént. — Köszönjük érdeklődését.

ALAPITTATOTT 1869. ÉVBEN

**NYITRAI NÉPBANK
MINT RÉSZV. TÁRS.**

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, leszámítol váltókat betéti könyvecskéket; kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamatláb és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben; előleget ad sorsjegyek-, részvények- és másnemű értékpapírokra; elad és vesz mindennemű értékpapírt napi árfolyamban; felvilágosítással szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

1. 12. **Az igazgatóság.**

SZÉKHÁZA VÁROSHÁZTÉR 3.

BEJEGYZETT
SZÓVÉDJEGY
'Ferrenit'

'FERRENIT'

BEJEGYZETT
SZÓVÉDJEGY
'Ferrenit'

asbest-tetőfedő palagár Kramer Adolf és Fiai, Nyitra.

83. 27-52.

Ajánlják gyártmányaikat az érdekeltek figyelmébe.

A 'FERRENIT'-PALA szilárd, tűz-, vihar- és fagyellentálló.
Teljes tetőbefedéseket vállalnak, mintával és előnyös árajánlattal készséggel szolgálnak: **Kramer Adolf és Fiai** tetőfedőpala gyárosok **Nyitra.**

Négy középiskolát végzett keresztény fiút gyakoronoknak felvesz

96 16-0

Huszár István
könyvkereskedése Nyitra.

Kiadó lakás!

Csermányon jó karban levő úri ház november hó 1-től kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Haszonbérbe adó esetleg eladó

Hatvan mellett 714 holdas gazdaság, sik fölülettel, kötött talajjal, cukorrépa termelésre és tehenészetre alkalmas. :::: Cím: Zalesky Jenő, Budapest Nádor-utca 7. szám. (153 1-3)

Szabó Imre temetkezési vállalata Nyitrán Hid-utca 1. szám.

Lakás: Hid-utca 2. sz. (saját ház). Telefon szám 57.

147 4-10

Díszes üveges gyászkocsi. Mindenkor nagy választék sírkoszorúkbán, szalagokban, jutányos áron.

VAJDA J. BUTORTERMEI

Óriási választék.
Szolid és megbízható kiszolgálás.
Legjutányosabb árak.

Óriási választék.
Szolid és megbízható kiszolgálás.
Legjutányosabb árak.

NYITRÁN, PÁR-UTCA 22.

57. 31-41.

18-182

WEIGL ANTAL

PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat, cimadákat, biretumokat, mucetumokat, bundákat

stb. izlésesen, pontosan és a legjutányosabb árakon.

Vidéki rendeléseket pontosan és a lehető leggyorsabban eszközöl.

13. 42-52.

Hirdetések

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ számára igen jutányos áron felvételnek Nyitrán, Huszár István úr könyv- és papirkereskedésében, — ugyanitt a lapra is elő lehet fizetni.

Özv. Szomolányi Györgyné temetkezési vállalata
Nagytapolcsány,
Kossuth Lajos utca 38. sz.
Diszes üveges kocsi. Nagy koporsó s koszorúraktár.

152. 3-4.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYŰ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK

KAPHATÓK MINDEN JOBB PAPIRKERESKEDÉSÉBEN

Igen tisztelt Nagysád!

Van szerenésém becses tudomására hozni, hogy a mostani bécsi bevásárlás alkalmával sikerült nekem különféle minőségben és dús választékban a legutolsó parisi divatnak megfelelő

női kalap raktárt

nagyon mérsékelt áron megszerezni. Szíves pártfogását kéri

Spanyár A.

120 14-0 Telegdy-utca 4. szám alatt.

WALTHERR GIDA

katholikus cég, az arany érdemkereszt tulajd.

üvegfestészete

Telefon 70-01. Velencei és üveg mozaik intézete Telefon 70-01.

Budapest, VIII., Conti-utca 25.

Készít művészi kivitelű festett

TEMPLOMABLAKOKAT

8. 44-52.

velencei és üveg mozaikot a leg egyszerűbbtől a leggazdagabb kivitelig jutányos árak mellett.

1909. évben készült munkák:

Veszprémi székesegyház 32 ablak. — Hódsági templom Bács m. 15 nagy ablak. — Szigetvári templom 10 ablak. — Sátoraljaújhely 8 nagy ablak. — Sárospataki főtemplom 12 nagy ablak. — Szabadkai, Pécsi, Bártfai és Köhalmi Szent Ferenc-rendi templomokban 47 nagy ablak. — Budapesti örökimádási templom 4 nagy ablak és 28 kisebb szőnyeg ablak. — Továbbá a Tornyosi, Németprónai és Trencsényi templom festett ablakai.

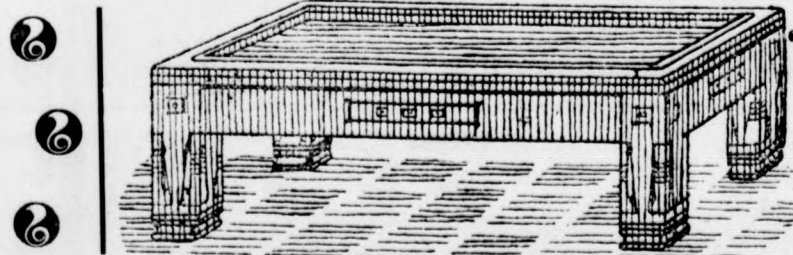
Színes mintarajzokat díjmentesen küldök. :: Számos kitüntetés és elismerés a készített munkák után. Kívánatra költségemen a helyszínre utazom.

Aranyéremmel kitüntetve.

PÁLLÁN HENRIK UTÓDA STYASZNY JÓZSEF

ELSŐ ERDÉLYI BILLARD-ASZTALOS GYARA
KOLOZSVAR, DÁVID FERENC-UTCA 3. SZÁM

186. 47-52.

Elvállal: Kávéházak, körök, egyletek teljes berendezését. Új tekeasztal készitést minden stílusban és bármely e szakmába vágó munkát. Saját készítésű jégsekre-nyekből állandó nagy raktár. :: Készit: Gummi-betéteket, behuzásokat, lyukvarrá- sokat, dobmandenel felvankosozást, dákó-javításokat stb. Billardgolyók állandóan raktáron vannak. Új és átalakított billard-aszta- lokat állandóan raktáron tartok.